

***WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO***

*w Szkole Podstawowej nr 14
im. Henryka III Głogowskiego
w Głogowie
rok szkolny 2018/2019*

opracowała: mgr Agnieszka Kuberska
nauczyciel- doradztwa zawodowego

PODSTAWA PRAWNA

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty;
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno -pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych ; (Dz. U. z 2018 r. poz. 967);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018, poz. 1675)
4. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r (Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności: 19) przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia; Art. 109 ust. 1 Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są: 5) zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej; 7) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego);
5. Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703) (§ 2. 1. Ramowy plan nauczania określa: 3) minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; § 4. 1. Dyrektor szkoły, uwzględniając ramowy plan nauczania, ustala dla poszczególnych klas i oddziałów tygodniowy rozkład zajęć, a w szkołach dla dorosłych prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralny rozkład zajęć: 4) zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; 10 godzin w klasie VII i 10 godzin w klasie VIII)

- Uczniowie klas VII i VIII na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego nie są oceniani (art. 44a ustawy o systemie oświaty w związku z art. 109 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe).
- Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego nie są wpisywane do arkusza ocen i na świadectwie promocyjnym lub ukończenia szkoły podstawowej (§14 ust. 2 rozporządzenia MEN z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania [...] (Dz. U. z 2017 r. poz. 1646 pkt 10 zał. 1 do rozporządzenia MEN z 26 kwietnia 2018 r.

w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych
(Dz. U. z 2018 r. poz. 1646)

Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

TERMINOLOGIA

PORADNICTWO ZAWODOWE - to długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

ORIENTACJA ZAWODOWA - to działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły

DORADZTWO ZAWODOWE - świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

DORADCA ZAWODOWY - osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

INFORMACJA ZAWODOWA - zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

INFORMACJA EDUKACYJNA - zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO - ogół działań

podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

ZAŁOŻENIA WSDZ

Doradztwo zawodowe jest wpisane w ramy szkolnego systemu nauczania. Prowadzenie działań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego odbywa się na wszystkich szczeblach kształcenia:

- a) w przedszkolu – preorientacja zawodowa
- b) w klasach I-III oraz IV-VI szkoły podstawowej - orientacja zawodowa
- c) w klasach VII- VIII – doradztwo edukacyjno zawodowe.

Wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Predyspozycje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Oznacza to konieczność stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni i umożliwi uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji, i zainteresowań. Sprawny system doradztwa zawodowego wskaże młodemu człowiekowi możliwości zdobycia wymarzonego zawodu. Uczeń musi posiadać świadomość, że jest autorem własnej kariery. Istnieje realna potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego uczniom i ich rodzicom.

Adresatami Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego są:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele,

Doradztwo zawodowe powinno być kształtowane w duchu postawy uczenia się przez całe życie i być wspierane przez rodziców i nauczycieli wszystkich przedmiotów. Wszystkie działania w zakresie doradztwa zawodowego prowadzone w szkole tworzą Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego i stanowi spójną całość.

CELE OGÓLNE WSDZ

Celem doradztwa zawodowego w szkole podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania ścieżki swojej kariery i trafnego podejmowania decyzji dotyczących wyboru kierunku dalszej nauki oraz inspirowanie do tworzenia długofalowych planów życiowych przy wsparciu doradcy zawodowego.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest :

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest :

- poznawanie własnych zasobów
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji .

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów
- informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.
- określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.;
- kształtowanie aktywnej postawy życiowej
- analiza informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy;
- poszerzanie własnych: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;

- wzmacnianie myślenia o karierze zawodowej w perspektywie procesu podejmowania decyzji
- kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy;
- rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie.
- uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno - zawodowej.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Uczeń

- rozpoznaje swoje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy;
- określa aspiracje i potrzeby związane z własnym rozwojem i możliwe sposoby ich realizacji.
- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody;
- wskazuje drogi zdobycia wybranych zawodów;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- konfrontuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy oraz oczekiwaniami pracodawców.
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji;
- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- planuje ścieżkę kariery, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery.

2. Nauczyciele

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów.

- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi.
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji.
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

3. Rodzice

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.
- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”.
- Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.
- Angażują się w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy.

Tematyka zajęć w klasie VII

Moduł	Temat zajęć	Czas przeznaczony na realizację
Samopoznanie	1. Samopoznanie- źródła poznania siebie.	45 minut
	2. Moje mocne i słabe strony.	45 minut
	3. Czym się interesuję? Zainteresowania.	45 minut
	4. Moje umiejętności.	45 minut
	5. Moje umiejętności a zawód.	45 minut
	6. Samoocena jako podstawa umiejętności rozpoznawania własnych atutów i ograniczeń.	45 minut
Informacje edukacyjno-zawodowe	1. Moja przyszłość edukacyjno zawodowa- jak ją zaplanować?	45 minut
	2. Przyszłość edukacyjno zawodowa- poznajemy zawody.	45 minut
Rynek pracy	1. Znaczenie pracy- kariera zawodowa człowieka	45 minut
	2. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.	45 minut

Tematyka zajęć w klasie VIII

Moduł	Temat zajęć	Czas przeznaczony na realizację
Samopoznanie	1. Podejmowanie decyzji – kolejne etapy.	45 minut
	2. Rozwijanie umiejętności i zdobywania informacji pozwalających przezwyciężyć bariery osobiste.	45 minut
	3. Kim jestem? Tajemnice osobowości a wybór zawodu.	45 minut
	4. Jak radzić sobie ze stresem.	45 minut
	5. Jak stawiać sobie cele życiowe i zawodowe.	45 minut
Informacje edukacyjno-zawodowe	1. Przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu.	45 minut
	2. Predyspozycje zawodowe a moje preferencje.	45 minut
	3. Moja przyszłość edukacyjno – zawodowa.	45 minut
Rynek pracy	1. Wymagania pracodawców a moje umiejętności.	45 minut
	2. Czym jest rynek pracy? Kto to jest pracodawca?	45 minut

ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI WSDZ

FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Czasopisma, poradniki i informatory, artykuły na stronie internetowej szkoły, możliwość skorzystania z pracowni komputerowej	wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotowi
Udział uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych, wyjazdy i wycieczki edukacyjne, edukacja teatralna. Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie zdolności i uzdolnień oraz możliwość prezentowania umiejętności i talentów.	wychowawcy, nauczyciele, kierownik świetlicy szkolnej
Spotkania ze szkolnym doradcą zawodowym - poradnictwo indywidualne, testy orientacji zawodowej, indywidualne rozmowy dotyczące poradnictwa zawodowego oraz na temat predyspozycji zawodowych uczniów	doradca zawodowy, pedagog, psycholog
Informowanie o spotkaniach i udział uczniów w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych	doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele, pedagog
Przeprowadzenie pogadanek zawodoznawczych w klasach, zajęcia realizowane w oparciu o scenariusze dla poszczególnych bloków tematycznych,	nauczyciele, wychowawcy klas siódmych i ósmych
Informacje o szkołach i zawodach (gazetki szkolne, tablica zawodoznawcza, apele szkolne, internetowa baza informacyjna)	nauczyciele, pedagog
Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych. Warsztaty dotyczące planowania kariery, w zakresie pokonywania stresu, organizowanie wycieczek zawodoznawczych (PPP. PUP)	wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy
Spotkanie z rodzicami i uczniami klas ósmych, informacja o przebiegu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych	wychowawcy klas ósmych, pedagog, doradca zawodowy

TREŚCI PROGRAMOWE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI

1. **Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia. Udział uczniów w kołach zainteresowań (muzyczne, taneczne, sportowe, przyrodniczo -matematyczne, PCK, w zajęciach rozwijających kreatywność i logiczne myślenie oraz sprawność manualną (zajęcia metodą Sensoplastyka®, zajęcia techniczne, nauka kodowania) w zawodach sportowych, oraz olimpiadach przedmiotowych.

2. **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy. Udział uczniów w wycieczkach zawodoanawczych, spotkaniach z przedstawicielami różnych zawodów w szkole i zakładach pracy, warsztatach organizowanych przez PUP

3. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie. Zapoznanie uczniów z ofertą edukacyjną szkół ponadpodstawowych. Udział w drzwiach otwartych i targach edukacyjnych.

4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery. Zapoznanie uczniów z różnymi zawodami i ścieżkami edukacyjnymi oraz potrzebach współczesnego rynku pracy.

ADRESACI WSDZ

- uczniowie wszystkich klas szkoły podstawowej
- nauczyciele
- rodzice
- środowisko lokalne – lokalni przedsiębiorcy i pracodawcy
- Instytucje wspierające WSDZ – PUP, PPP, Stowarzyszenie dzieci i młodzieży Szansa
-

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor
- Doradca zawodowy / koordynator
- Wychowawcy klas
- Nauczyciel wychowania fizycznego
- Nauczyciel informatyki
- Pozostali nauczyciele przedmiotowi

Proponowane metody i formy pracy:

- analiza przypadku,
- autoprezentacja,
- burza mózgów,
- praca w grupach, parach, indywidualna
- debata „za i przeciw”,
- dyskusja problemowa,
- kolaż,
- kwestionariusz,
- mini-wykład,
- ocena pracy grupowej,
- plakat,
- rozwiązywanie problemów,
- skojarzenia,
- port folio
- udział w dniach otwartych szkół
- spotkania z przedstawicielami zawodów, instytucji, szkół
- wizyty w zakładach pracy
- metody multimedialne
- drama
- testy, kwestionariusze, ankieta,

Pomoce dydaktyczne

- materiały biurowe
- tablica, tablica multimedialna
- ankiety, kwestionariusze, karty pracy
- filmy, nagrania, grafiki
- sprzęt multimedialny
- dostęp do Internetu
- gry
- informatory, katalogi, broszury, ulotki
- prezentacje multimedialne

- strony internetowe
- bazy, analizy, statystyki

PRZEWIDYWANE EFEKTY

Uczeń:

- potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony oraz wskazać swoje predyspozycje i umiejętności
- jest świadomy znaczenia pracy w życiu człowieka
- rozumie potrzebę kształcenia się przez całe życie;
- określa aspiracje i potrzeby związane z własnym rozwojem i możliwe sposoby ich realizacji.
- Potrafi wyszukać i analizować informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody;
- Potrafi wskazać drogę do zdobycia wybranego zawodu;
- Potrafi konfrontować własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy oraz oczekiwaniami pracodawców.
- zna strukturę systemu edukacji;
- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;

Rodzice:

- znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- wiedzą w jaki sposób wspierać dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- wiedzą jak się zaangażować i przygotować do pełnienia roli „doradców”.
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.
- są zaangażowani w pracę doradczą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy.

Nauczyciele

- zauważają potrzeby i zasoby uczniów.

- wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji
- rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

Ewaluacja

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego jest monitorowany. Za monitoring odpowiada doradca zawodowy. Stanowi to podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę: co roku lub po całym cyklu kształcenia: ankiety z uczniami, rodzicami, nauczycielami, obserwacja, inne.

ZAŁĄCZNIK

- program nauczania „Doradztwo zawodowe w klasie VII i VIII
- harmonogram działań zawodoznawczych